

Vládní návrhy zákonů schválené Poslaneckou sněmovnou

Poslanecká sněmovna na svém 44. zasedání, které se konalo ve dnech 7. a 8. 4. 2020, schválila balík vládních návrhů zákonů týkajících se řešení dopadů vyhlášeného nouzového stavu.

Níže přinášíme přehled nejvýznamnějších změn, které se dotýkají fungování obchodních korporací, malých a středních podnikatelů i každodenního života občanů.

Kompenzační bonus pro OSVČ

Vládní návrh zákona schválil Parlament ČR a již podepsal prezident dne 9. 4. 2020.

Kdo může žádat kompenzační bonus?

Osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“) podle zákona upravujícího důchodové pojištění (např. živnostníci, osoby podnikající podle zvláštních právních předpisů, zemědělci), pokud nejsou zároveň účastny nemocenského pojištění jako zaměstnanci (v pracovním poměru, ale i na základě dohody o pracovní činnosti, případně dohody o provedení práce).

OSVČ musí dále splňovat podmínku, že nemohla vykonávat svou činnost zcela nebo z části nad míru obvyklou v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových opatření přijatých státními orgány (např. karanténa, nutnost uzavřít provozovnu, částečná nezaměstnanost, prστοj). Tuto skutečnost bude OSVČ dokládat čestným prohlášením.

O kompenzační bonus mohou žádat jen ty osoby, které byly OSVČ ke dni 12. 3. 2020, případně ty, jejichž činnost byla přerušena kdykoliv po 31. srpnu 2019.

Za jaké období lze kompenzační bonus požadovat?

Kompenzační bonus lze žádat za období od 12. 3. 2020 do 30. 4. 2020.

Jaká je výše kompenzačního bonusu?

Výše kompenzačního bonusu činí 500,- Kč za každý kalendářní den bonusového období. Celkem částka činí 25.000,- Kč.

Od kdy a jak o kompenzační bonus požádat?

Žádat budou moci OSVČ podávat od 15. 4. 2020 na příslušném finančním úřadě, nejlépe elektronicky přes daňový portál. Žádosti bude možné podávat pouze do 30. 6. 2020, jinak nárok na kompenzační bonus zanikne. K podání žádosti bude stačit naskenovaný podepsaný formulář zasláný e-mailem.

Co bylo z vládního návrhu vypuštěno?

Nyní již pro nárok na kompenzační bonus nebude nutné splňovat podmínku desetiprocentního propadu v příjmech za období leden až březen 2020 ve srovnání s totožným obdobím roku 2019, ani podmínku minimální výše hrubých ročních příjmů v roce 2019 přesahující částku 180.000,- Kč.

Insolvence

Aby bylo zamezeno nárůstu insolvenčí způsobených zhoršenou možností plnit své závazky v důsledku přijatých mimořádných opatření, byly přijaty níže popsané změny. Dlužníkům, zejména podnikatelům dotčeným epidemií, je tak dán časový prostor k nalezení způsobu vyrovnání se se svými věřiteli, aniž by jim hrozilo vyhlášení úpadku na návrh věřitelů. Dále byly schváleny změny týkající se oddlužení a doručování.

Dlužnický insolvenční návrh

Do doby uplynutí 6 měsíců od ukončení mimořádných opatření, nejdéle však do 31. 12. 2020, nejsou dlužníci povinni podat na svou osobu insolvenční návrh. To ovšem neplatí, pokud úpadek nastal již před přijetím mimořádného opatření při epidemii, nebo pokud úpadek nebyl převážně způsoben v důsledku okolností související s mimořádným opatřením.

Věřitelský insolvenční návrh

K věřitelským insolvenčním návrhům nebudou soudy až do 31. 8. 2020 přihlížet. Soud o tom navrhovatele vyrozumí usnesením, odvolání není přípustné. Nový návrh lze podat až od 1. 9. 2020. Je tedy nutné případné návrhy řešit co nejrychleji, a podat dříve, než zákon nabude účinnosti.

Mimořádné moratorium

U podnikatele, který nebyl do 12. 3. 2020 v úpadku, lze využít institut tzv. mimořádného moratoria. Tento institut lze využít nejpozději do 31. 8. 2020, a před i po zahájení insolvenčního řízení. Cílem moratoria je snaha o udržení běhu podniku, a to i na úkor rovného postavení všech věřitelů. Soud může na návrh mimořádné moratorium o 3 měsíce prodloužit.

Tento institut mohou využít podnikatelé, kteří mají centrum činnosti v České republice a kteří v posledních 2 měsících nevyplatili členům, společníkům či akcionářům podíl na zisku (dividendu).

Dlužník je po dobu trvání moratoria oprávněn hradit přednostně před dříve splatnými závazky ty závazky, které bezprostředně souvisí se zachováním provozu podniku, vzniklé v posledních 30 dnech před vyhlášením moratoria nebo po něm. Omezuje se možnost dodavatelů ukončit zejména smlouvy na dodávky energií a surovin, jakož i další smlouvy o dodávkách zboží a služeb, které ke dni vyhlášení moratoria trvaly alespoň po dobu 3 měsíců. Osoby, které nejsou oprávněny ukončit smlouvy s dlužníkem výpovědí nebo odstoupením, nejsou po dobu trvání mimořádného moratoria oprávněny odepřít plnění nebo pokračování takových smluv ani na základě jiného důvodu, ledaže jde o odepření nového čerpání úvěru či jiného peněžního plnění v důsledku případu porušení podmínky pro jeho poskytnutí, který nastal již před vyhlášením mimořádného moratoria.

Dlužník je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, a společnému zájmu věřitelů je povinen dát přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.

Doručování

Věřitelům lze doporučit, aby sledovali pravidelně alespoň jednou týdně insolvenční rejstřík, jelikož jim v řadě případů nemusí být doručováno. Nově totiž platí, že neurčí-li insolvenční soud nebo nestanoví-li insolvenční zákon odchylně, doručuje se písemnost v insolvenčním řízení zvláště pouze dlužníku, osobám, o jejichž podání insolvenční soud rozhoduje, a osobám, které mají v insolvenčním řízení něco vykonat. Bylo vypuštěno, že se má doručovat osobám „*které mají právo podání opravného prostředku*“.

Oddlužení

Oddlužení nebude zrušeno v případech, kdy dlužník neplní splátkový kalendář v souvislosti s mimořádnými opatřeními.

Došlo ke zmírnění podmínek přiznání osvobození od placení pohledávek při skončení oddlužení, kdy dlužník nemusí uhradit ani 30 %, případně 50 %, pohledávek, a přesto mu může být osvobození od placení pohledávek přiznáno.

Nově mohou o oddlužení žádat také OSVČ, a to stejných podmínek jako nepodnikající fyzické osoby.

Exekuce

Změny v exekučních řízeních se dotknou výkonu rozhodnutí prodejem movitých/nemovitých věcí v případech, že dosud nedošlo k příklepu v dražbě, a prostředků na účtech u bank.

Nová zákonná omezení ve vztahu k exekuci nemovitých a movitých věcí neplatí v případech, kdy výkonem rozhodnutí jsou vymáhány pohledávky výživného, pohledávky náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví nebo pohledávky náhrady újmy způsobené úmyslnými trestnými činy.

Movité věci

Do 30. června 2020 soud neprovede výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí. Movité věci lze sepsat a sepsané věci soud zajistí jenom v případě hodném zvláštního zřetele.

Nemovité věci

Do 30. června 2020 soud neprovede výkon rozhodnutí prodejem nemovité věci, ve které má povinný místo trvalého pobytu.

Pohledávky na účtech

Do 31. prosince 2020 se neuplatní zákonná omezení (např. zákaz dispozice) pro finanční prostředky na účtu povinného do výše čtyřnásobku životního minima, tj. částky 15.440,- Kč.

Prodlení dlužníka

Zvláštní opatření ve vztahu k prodlení

Prokáže-li dlužník, že mu omezení plynoucí z mimořádného opatření při epidemii znemožnilo nebo podstatně ztížilo včasné splnění peněžitého dluhu, lze po dlužníkovi po dobu jeho trvání požadovat sankce pro případ prodlení pouze do výše stanovené

právním předpisem upravujícím úroky z prodlení. Tyto účinky pomínou nejpozději 30. června 2020. K odchýlným ujednáním se nepřihlíží. Použije se jen na prodlení, které nastalo ode dne 12. března 2020. Nepoužijí se však na závazky ze smluv uzavřených po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Omezení možnosti výpovědi nájmu

Poslanecká sněmovna schválila dočasné omezení pronajímatele dát nájemci výpověď pro neplacení nájemného. Institut dopadá jak na nájem prostor sloužících podnikání, tak i na nájem bytů.

Nájem prostor sloužících podnikání

Tzv. rozhodná doba je stanovena od 12. 3. 2020 do dne následujícího po dni skončení mimořádného opatření při epidemii, nejpozději však do 30. 6. 2020. Dále je vymezena tzv. ochranná doba, která se pro účely tohoto zákona rozumí doba ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do dne 31. 12. 2020. Ochrana nájemce spočívá v tom, že v případě, kdy nájemce v rozhodné době „v důsledku omezení plynoucího z mimořádného opatření při epidemii, které mu znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo provozování podnikatelské činnosti“ neuhradí splatné nájemné, pronajímatel nemůže z důvodu neplacení nájemného dát nájemci výpověď. Nájemce je však povinen dlužné nájemné doplatit nejpozději do konce ochranné doby.

Nájem bytu

Rozhodná doba je u nájmu bytu stanovena od 12. 3. 2020 do dne následujícího po dni skončení mimořádného opatření při epidemii, nejpozději však do 31. 7. 2020. Dále je právní úprava konstruována analogicky, jako je tomu u nájmu prostor sloužících podnikání, vč. trvání ochranné doby.

Úvěrové moratorium

Poslanecká sněmovna dále schválila odklad splácení úvěrů o zákonem stanovenou dobu, ve které se předpokládá trvání nejintenzivnějších ekonomických dopadů epidemie COVID-19. Cílem je zabránit vzniku prodlení a s ním souvisejících důsledků pro dlužníka (sankce, negativní záznamy v dlužnických registrech a související snížení bonity dlužníka).

K odkladu splátek dojde tehdy, oznámí-li to dlužník věřiteli. Odklad splátek fakticky znamená jejich posun v čase o určité období, které zákon stanoví. Tím dojde i k úpravě splátkového kalendáře (resp. režimu umořování). Úročení úvěrů se při odkladu splátek po dobu moratoria (ochranné doby) omezuje tak, že se v případě spotřebitelů stanoví maximální přípustný úrok, odpovídající platné repo sazbě ČNB navýšené o 8 procentních bodů. Byla-li sjednána nižší úroková sazba, uplatní se takto sjednaná nižší úroková sazba. Současně se staví běh některých lhůt a dob vyplývajících ze smlouvy o spotřebitelském úvěru.

Úvěrové moratorium se vztahuje pouze na úvěry, které byly sjednány a současně čerpány před 26. 3. 2020.

Novela zákona o realitním zprostředkování

Poslanecká sněmovna schválila návrh novely zákona č. 39/2020 Sb., o realitním zprostředkování, která prodlužuje dobu pro složení profesních zkoušek pro činnost

realitního zprostředkovatele dle zákona o realitním zprostředkování. Realitní zprostředkovatelé tak budou muset tuto profesní zkoušku splnit nejpozději do 3. 3. 2021, namísto původně stanoveného 3. 9. 2020.

Strana 5/5

Kontaktní údaje:

Pokud budete mít zájem, rádi Vám pomůžeme s řešením Vaší konkrétní situace, včetně stanovení dalšího postupu či přijetí vhodných opatření. V této krizové době jsme Vám nepřetržitě k dispozici.

Za tímto účelem, prosíme, kontaktujte vedoucího právního oddělení Vilímková Dudák & Partners, advokáta JUDr. Jakuba Kadlece, email: jakub.kadlec@vilimkovadudak.cz, mobil: (+420) 605 457 096.